

UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT PÅ DET DANSKE ARBEJDSMARKED

Juli 2020

UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT
PÅ DET DANSKE ARBEJDSMARKED 2020
© Dansk Arbejdsgiverforening

Ansvarsh. red. Erik E. Simonsen

Grafisk produktion: Dansk Arbejdsgiverforening
Udgivet: Juli 2020

INDHOLD

1. Kort fortalt.....	4
2. Udlændinge i Danmark	5
3. Store gevinster ved udenlandske medarbejdere	8
4. Udenlandske medarbejdere fra Norden og EU-lande.....	10
5. Udenlandske medarbejdere fra lande uden for EU.....	13
6. Udenlandske medarbejdere som del af det danske arbejdsmarked	15
7. Udenlandsk arbejdskraft i Europa	18
Litteraturliste	21
Bilag – Erhvervsordninger for udlændinge uden for EU.....	22

1. Kort fortalt

Udlændinge i Danmark er en sammensat gruppe med meget forskellige årsager til at være i landet.

Udlændinge som opholder sig i Danmark for at arbejde, er en stor gevinst for virksomheder og de offentlige kasser i Danmark.

Det seneste år er der politisk foretaget en række initiativer, der skaber bedre vilkår for kvalificerede medarbejdere uden for EU gennem bl.a. adgang for faglærte på områder med mangel på arbejdskraft.

DA ønsker bedre vilkår for at rekruttere kvalificeret arbejdskraft uden for EU gennem følgende initiativer:

1. Reducer indtægtskravet i beløbsordningen til 325.000 kr. Hver person på beløbsordningen bidrager i gennemsnit med 300.000 kr. årligt til de offentlige kasser.
2. Væk med bureaukratiske snubletråde, som gør vilkårene for virksomheders brug af udenlandske medarbejdere besværlig.
3. Overenskomstdækkede virksomheder med ordnede forhold bør have lettere adgang til udenlandske medarbejdere uden for EU.

2. Udlændinge i Danmark

Udlændinge i Danmark bliver typisk opdelt efter geografisk oprindelse i vestlige og ikke-vestlige udlændinge. Den opdeling siger imidlertid ikke noget om årsagerne til, at udlændinge er i Danmark, hvilket er relevant for at forstå betydningen af udlændinge på det danske arbejdsmarked. Udlændinge bliver derfor tit blandet sammen, uanset at der er meget forskellige grunde til, at de opholder sig i Danmark.

For at få et mere præcist billede af udlændinge på det danske arbejdsmarked er det væsentligt at se på årsagerne til, at udlændinge opholder sig i Danmark frem for udlændinges oprindelse.

Boks 1 Udlændinges opholdsgrundlag i Danmark

Udlændinge fra de nordiske lande (Finland, Island, Norge og Sverige) kan uden tilladelse opholde sig i Danmark efter særlige regler, som gælder for nordiske statsborgere.

Udlændinge fra EU-lande har ret til at opholde sig i Danmark i tre måneder. Hvis opholdet er længere end tre måneder, skal EU-borgere have et registreringsbevis. Det forudsætter efter EU-reglerne om arbejdskraftens frie bevægelighed, at EU-borgeren har lønnet arbejde, har påbegyndt en SU-berettiget uddannelse eller har tilstrækkelige midler til at forsørge sig selv.

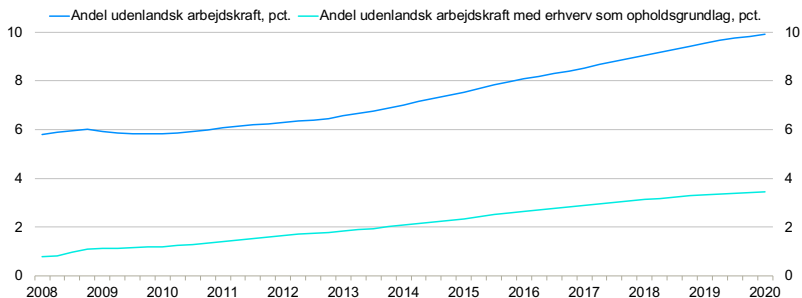
Udlændinge fra lande uden for EU skal søge om tilladelse til at opholde sig i Danmark. De kan få en tilladelse til at arbejde i Danmark, hvis de har en ansættelseskontrakt med en virksomhed i Danmark, og de kan få tilladelse til at studere i Danmark gennem en studieopholdstilladelse.

Udlændinge uden for EU kan også få tilladelse til at opholde sig i Danmark, hvis de er flygtninge og søger beskyttelse i Danmark.

Endelig kan de få tilladelse til at opholde sig i Danmark gennem en familiemæssig relation til enten danskere eller andre udlændinge i Danmark.

Frem til corona-krisen ramte Danmark steg antallet af beskæftigede udlændinge i Danmark. Der er ca. 230.000 fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere i Danmark, hvilket er godt 10 pct. af alle fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Danmark. I samme periode er antallet af udlændinge, som har ret til at opholde sig i Danmark, fordi de er beskæftigede, steget fra ca. 1 pct. af beskæftigelsen til 3,5 pct. af alle beskæftigede, jf. figur 1.

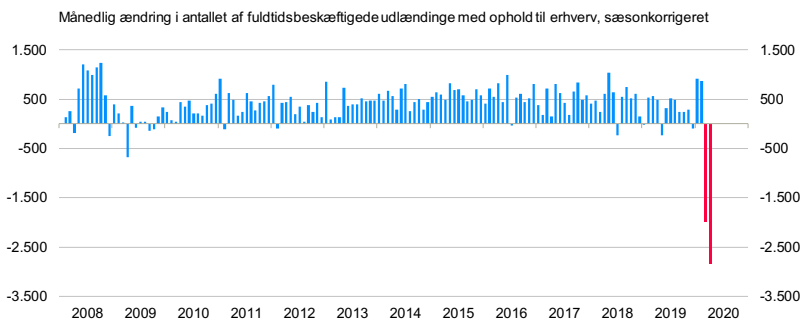
Figur 1 Udenlandske medarbejdere spiller en stigende rolle

Anm.: Fuldtidspersoner. Udenlandsk arbejdskraft er ekskl. RUT. Data er korrigeret med egen sæsonkorrektion.
Kilde: Danmarks Statistik (Beskæftigelse for Lønmodtagere) og Jobindsats.

Med coronakrisen er de sidste mange års tendens til et stigende antal udenlandske medarbejdere blevet brudt. I marts og april 2020 er antallet af udenlandske medarbejdere faldet med 4.800 personer, jf. figur 2.

Figur 2 Nu falder antallet af udenlandske medarbejdere

Anm.: Egen sæsonkorrektion
Kilde: DA på baggrund af Jobindsats.dk.

Vender disse mange udenlandske medarbejdere ikke tilbage til Danmark, når der igen er bedre jobmuligheder, så vil det udgøre en stor udfordring for virksomhederne, men også for de offentlige finanser som vil stå overfor et varigt tab.

Af de ca. 80.000 udenlandske medarbejdere er ca. 60.000 fra EU, mens godt 18.600 er personer fra lande uden for EU, som inklusiv medfølgende familie har fået opholdstilladelse gennem en erhvervsordning. Udenlandske tjenesteydere udgør kun 2 pct. af de beskæftigede udlændinge. 98 pct. af udlændingene er altså ansat i danske virksomheder, jf. tabel 1.

Tabel 1 Hver tredje udlænding er her for at arbejde

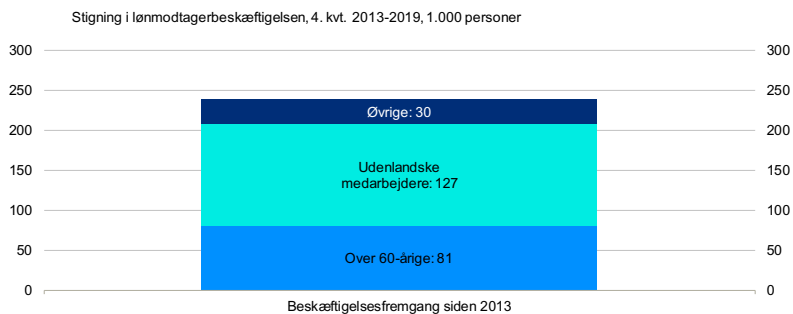
Opholdsgrundlag, 1. kv. 2020	Fuldtidsbeskæftigede	Andel, pct.
Ophold til erhverv	77.864	34,4
- EU	59.219	26,1
- 3. lande	18.635	8,2
RUT	4.443	2,0
Studie	11.473	5,1
- EU	6.667	2,9
- 3. lande	4.806	2,1
Øvrige	132.842	58,6
- Permanent opholdstilladelse	38.499	17,0
- Familiesammenføring	13.486	6,0
- Asyl	10.727	4,7
- Øvrige med lønindkomst	70.130	30,9
I alt	226.612	100,0

Anm.: Inklusive pendlere. Ophold til erhverv og studie inkluderer også familiemedlemmer, der arbejder i Danmark. RUT er register over udenlandske tjenesteydere (udstationerede medarbejdere og selvstændige), der udfører arbejde i Danmark. 'Øvrige med lønindkomst' er udenlandske statsborgere, der er kommet til Danmark før 2004.

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger.

Den store stigning i udenlandske medarbejdere er sket samtidig med at ligeså mange flere danskere har fået beskæftigelse. Siden 2013 og frem til Corona-krisen steg beskæftigelsen i Danmark med næsten 250.000 personer. Udenlandske medarbejdere udgør ca. halvdelen af stigningen, mens danskere udgør den anden halvdel, særligt over 60-årige, jf. figur 3.

Figur 3 Næsten 250.000 flere i beskæftigelse siden 2013

Anm.: "Øvrige" dækker blandt andre kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere. Udenlandsk arbejdskraft dækker over alle udlændinge med beskæftigelse i Danmark inkl. RUT. Der er taget et gennemsnit for at omregne lønmodtagerne fra kvartalsbasis til årsbasis.

Kilde: Danmarks Statistik (LBESK43) og Jobindsats.dk.

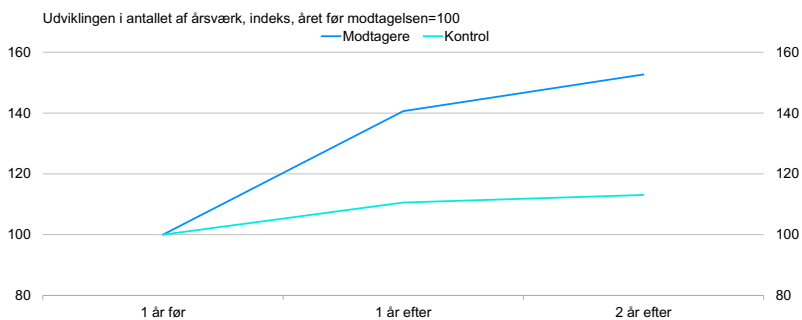
3. Store gevinster ved udenlandske medarbejdere

Udenlandske medarbejdere, som er i Danmark på grund af beskæftigelse, er en stor gevinst for både virksomheder og de offentlige finanser.

Gevinster for virksomheder består bl.a. i, at kvalificerede medarbejdere skaber øget beskæftigelse, øget velstand og forbedrede eksportmuligheder for mange af de virksomheder i Danmark, som har udenlandske medarbejdere.

Både beskæftigelsen og lønnen stiger i virksomheder, som bruger erhvervsordningerne for udlændinge uden for EU, i sammenligning med tilsvarende virksomheder, der ikke bruger erhvervsordningerne, jf. Damvad (2017). Lønningerne i virksomheder, som bruger erhvervsordningerne, steg i gennemsnit med 14 pct. mere end i virksomheder, der ikke bruger ordningerne. Samtidig har virksomheder, der ansætter denne type af udenlandske medarbejdere, en markant større vækst i beskæftigelsen (50 pct.) end sammenlignelige virksomheder, der ikke har ansat udenlandske medarbejdere (10 pct.), jf. figur 4.

Figur 4 International rekruttering øger beskæftigelsen

Anm.: Figuren viser udviklingen, indekseret i året før ansættelsen af international arbejdskraft, for både modtagere og kontrolgruppen. Effekten er estimeret på baggrund af 2.109 modtagervirksomheder 1 år efter modtagelse og 1.550 modtagervirksomheder 2 år efter modtagelse.

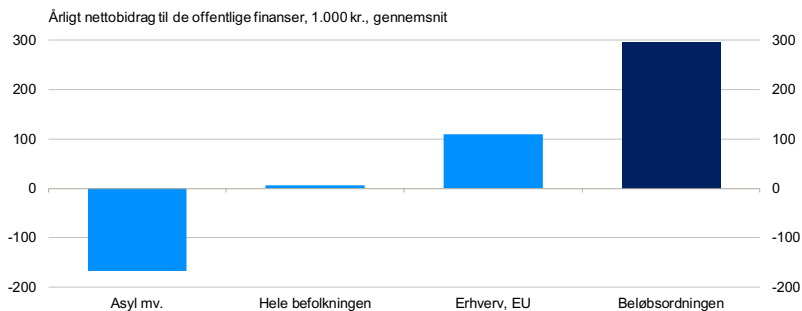
Kilde: Damvad (2017) på baggrund af Danmarks Statistik og SIRI.

Udenlandske eksperter kan også tilføre stor værdi til virksomheder, fordi de kan gøre det lettere for virksomheder at komme ind på fremmede markeder, jf. Malchow-Møller (2011). Det kan formentlig forklares med, at udenlandske eksperter kan have særligt kendskab til deres hjemlande.

Hvis højtuddannedes ægtefæller kommer i beskæftigelse, øger det længden af opholdet i Danmark. 81 pct. af de højtuddannede personer, hvis ægtefælle er kommet i beskæftigelse, er fortsat i Danmark 5 år efter ankomst. Det tilsvarende tal for højtuddannede, hvor ægtefællen ikke er kommet i beskæftigelse, er 68 pct., jf. DEA (2016).

Personer, der kommer til Danmark for at arbejde, er en stor overskudsforretning for de offentlige finanser. Samtidig bidrager de personer med vækst i dansk økonomi. Personer fra EU, der har opholdstilladelse til erhverv, og som ikke har en familie med til Danmark, bidrager i Gennemsnit med 127.000 kr. årligt til de offentlige finanser. Personer på beløbsordningen fra lande uden for EU bidrager endnu mere. De bidrager gennemsnitligt årligt med 296.000 kr., hvis de ikke har familie med til Danmark jf. figur 5.

Figur 5 Stort overskud på udenlandske medarbejdere

Anm.: Erhverv-EU og beløbsordningen tager udgangspunkt i personer uden familie. Tal for Asyl m.v. er fra Finansministeriet 2018, mens hele befolkningen, erhverv, EU og beløbsordningen er fra Finansministeriet 2020.

Kilde: Finansministeriet (2018), *Økonomisk Analyse: Indvanderes nettobidrag til de offentlige finanser i 2015* og Finansministeriet (2020), *Økonomisk Analyse: Indvanderes nettobidrag til de offentlige finanser i 2017*.

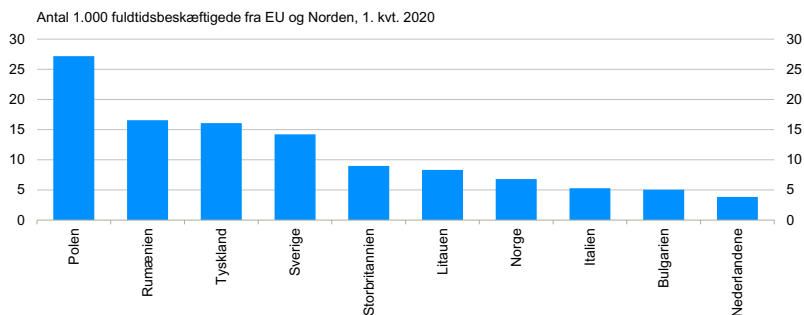
Asylmodtagere og personer, der er familiesammenført til en asylmodtager, koster i gennemsnit 167.000 kr. årligt pr. person.

En del af forklaringen på den store gevinst er, at udlændinge bruger offentlige serviceydelser (læge, sygehus, skole, børnehave m.v.) og indkomstoverførsler mindre end både danskere og flygtninge.

4. Udenlandske medarbejdere fra Norden og EU-lande

Der er i alt 141.000 fuldtidsbeskæftigede i Danmark, der kommer fra Norden og andre EU-lande. Personer fra vores nabolande – Polen, Sverige og Tyskland – samt Rumænien udgør de største grupper af udenlandske medarbejdere i Danmark, jf. figur 6.

Figur 6 Flest udenlandske medarbejdere fra Polen

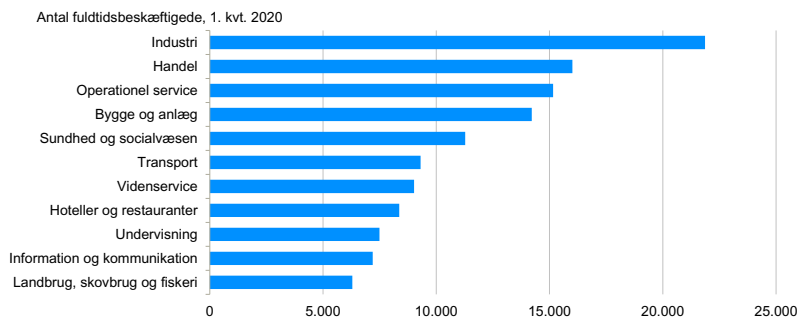

Anm.: Opgørelsen viser de 10 største nationaliteter fra Norden/EU med udenlandsk arbejdskraft i Danmark. I alt er der 140.848 fuldtidsbeskæftigede fra EU og Norden, hvoraf disse 10 nationaliteter tilsammen udgør 112.314 fuldtidsbeskæftigede, altså 79,9 pct. Alle opholdstilladelser er inkluderet.

Kilde: Jobindsats.dk

Udenlandske medarbejdere fra Norden og EU-lande arbejder inden for mange forskellige brancher i Danmark. Der er flest beskæftigede inden for industri, men mange arbejder også inden for handel og operationel service såsom rengøring, jf. figur 7.

Figur 7 Flest medarbejdere fra EU og Norden i industrien

Anm.: De 10 største brancher udgør tilsammen 126.199 fuldtidsbeskæftigede (89,6 pct.). Operationel service dækker over "rejsebureau, rengøring o.a. operationel service".

Kilde: Jobindsats.dk.

Udlændinge fra Norden og EU arbejder både på høje og lave kvalifikationsniveauer. Der er en større andel udlændinge, som arbejder i ufaglærte arbejdsfunktioner, end der er blandt danskere, jf. tabel 2.

Tabel 2 Udlændinge fra EU og Norden arbejder inden for alle kvalifikationsniveauer

	Kvalifikationsniveau, fuldtidsbeskæftigede, 2018		
	Antal, EU og Norden	Andel, EU og Norden, pct.	Andel, danskere, pct.
Ledelse	2.541	3,2	5,7
Højeste- og mellemniveau	31.509	40,1	47,1
Erhvervsfagligt niveau	22.880	29,1	35,0
Lavt niveau	21.720	27,6	12,2
I alt	78.650	100,0	100,0

Anm.: Hvis personen har en uoplyst jobfunktion er personen udeladt. Ledelse dækker over DISCO 1, Arbejde på højeste- og mellemniveau dækker over DISCO 2 og 3, Arbejde på erhvervsfagligt niveau over DISCO 4, 5, 6, 7 og Arbejde på lavt niveau over DISCO 8, 9.

Kilde: Specialkørsel fra Danmarks Statistik.

Medarbejdere fra Norden og EU fylder særligt meget inden for arbejdsfunktioner, som det ville være sværere at få udført i Danmark uden EU-borgere, jf. tabel 3.

Tabel 3 Top 10 arbejdsfunktioner med flest udlændinge fra EU og Norden

Jobfunktion, fuldtidsbeskæftigelse, EU/Norden, pct., 2018	Andel af alle beskæftigede i jobfunktionen, pct.
Arbejde med dyrkning af plantevækst og opdræt af dyr	24,8
Operatørarbejde ved fremstilling af nærings- og nydelsesmidler	20,4
Manuelt rengøringsarbejde af køretøjer, vinduer, vasketøj og andet	17,0
Undervisning og forskning ved universiteter og højere læreanstalter	16,2
Rengøringsarbejde i private hjem, hoteller og kontorer	15,6
Andet manuelt arbejde	14,8
Tjenere og bartendere	14,0
Pladearbejde, svejsning og beslægtede funktioner	13,9
Arbejde med dyreopdræt	13,5
Manuelt produktionsarbejde (eksempelvis transport)	12,9

Kilde: Specialkørsel fra Danmarks Statistik.

5. Udenlandske medarbejdere fra lande uden for EU

Udenlandske medarbejdere fra lande uden for EU, som kommer til Danmark for at arbejde, skal have en særlig opholds- og arbejdstilladelse via de såkaldte erhvervsordninger.

Der er ca. 18.600 fuldtidsbeskæftigede fra lande uden for EU, jf. tabel 4.

Tabel 4 Flest kommer til Danmark på beløbsordningen

Opholdsgrundlag, tredjelande, 1. kv. 2020	Fuldtidsbeskæftigede	Andel, pct.
Beløbsordningen	5.465	29,3
Fasttrack ordningen	4.125	22,1
Medfølgende familie til erhverv	3.116	16,7
Landbrug (fodermestre og driftsledere)	2.333	12,5
Greencard	1.904	10,2
Øvrigt lønarbejde	485	2,6
Forskere (ej Ph.d.)	391	2,1
Etableringskort	384	2,1
Positivlisten	362	1,9
Trainee	42	0,2
Startup Danmark, selvst. erhvervsdrivende	27	0,1
I alt	18.634	100,0

Anm.: Øvrigt lønarbejde inkluderer bl.a. personer, som får arbejde pga. særlige individuelle kvalifikationer og arbejde på børeplatforme. Greencardordningen blev afskaffet i 2016.

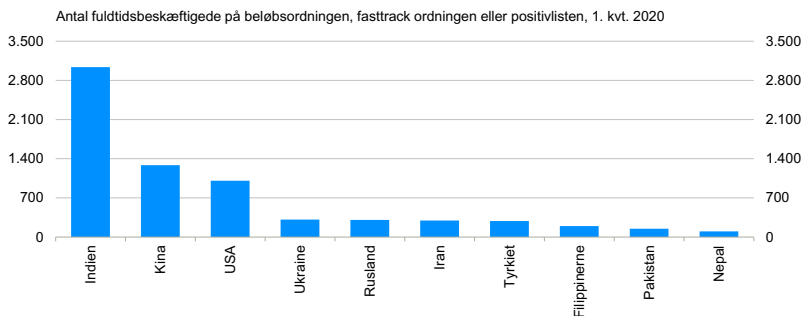
Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger.

Ingen udlænding uden for EU kan få opholdstilladelse i Danmark uden på forhånd at have en ansættelsesaftale med en virksomhed på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår. Endvidere er der krav om selvforsørgelse til medfølgende familie.

Tre erhvervsordninger er rettet mod det generelle arbejdsmarked frem for specifikke jobfunktioner eller særlige uddannelser. De tre ordninger er beløbsordningen, positivlisten og fasttrack ordningen (se bilag for beskrivelse af de tre ordninger).

Der er i alt ca. 10.000 fuldtidsbeskæftigede personer på de tre ordninger. Hovedparten af de beskæftigede på de tre ordninger kommer fra store lande som Indien, Kina eller USA, jf. figur 8.

Figur 8 Flest fra Indien, Kina og USA

Anm.: Opgørelsen viser de 10 største nationaliteter fra 3. lande med personer på beløbsordningen, fasttrack eller positivlisten.
Kilde: Jobindsats.dk

Over 90 pct. af de udenlandske medarbejdere på de tre ordninger arbejder enten med ledelse, højt eller mellem kvalifikationsniveau i Danmark. Det er en meget højere andel end blandt danskere, jf. tabel 5.

Tabel 5 Kvalifikationsniveau for beløbsordning m.v.

	Kvalifikationsniveau, fuldtidsbeskæftigede, 2018		
	Antal på beløbsordning, fasttrack og positivlisten	Andel på beløbsordning, fast-track og positivlisten, pct.	Andel danskere, pct.
Ledelse	233	4,8	5,7
Højt- og mellemniveau	4.140	86,1	47,1
Erhvervsfagligt niveau	386	8,0	35,0
Lavt niveau	48	1,0	12,2
I alt	4.807	100,0	100,0

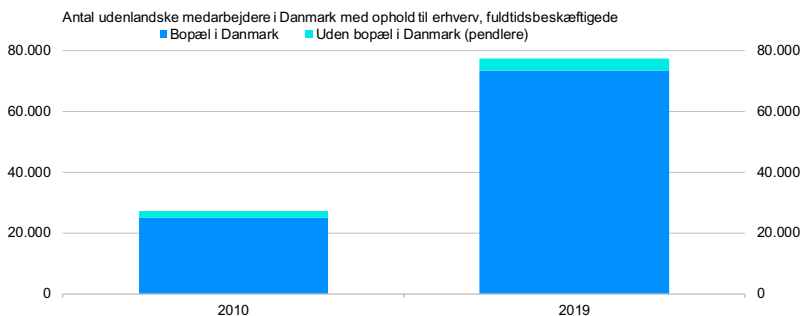
Anm.: Hvis personen har en uoplyst jobfunktion udelades personen. Ledelse dækker over DISCO 1, arbejde på højeste- og mellemniveau dækker over DISCO 2 og 3, arbejde på erhvervsfagligt niveau over DISCO 4, 5, 6, 7 og arbejde på lavt niveau over DISCO 8, 9. Grundet afrunding summerer andelen ikke til 100 pct.

Kilde: Specialkørsel fra Danmarks Statistik.

6. Udenlandske medarbejdere som del af det danske arbejdsmarked

Ca. 95 pct. af udenlandske medarbejdere, som opholder sig i Danmark for at arbejde, etablerer sig med bopæl i Danmark. Siden 2010 er der sket en stigning af udenlandske medarbejdere, der bor i Danmark, fra ca. 25.000 til 73.000, jf. figur 9.

Figur 9 Flere udenlandske medarbejdere bosætter sig i Danmark

Anm.: Udenlandske arbejdstagere inkluderer personer med ophold til erhverv fra EU-lande og lande ud for EU (eksklusive RUT).

Kilde.: Jobindsats.dk.

Der er flest udenlandske medarbejdere i hovedstadsområdet, men antallet af udenlandske medarbejdere er steget markant over hele landet, jf. tabel 6.

Tabel 6 Flere udenlandske medarbejdere i hele landet

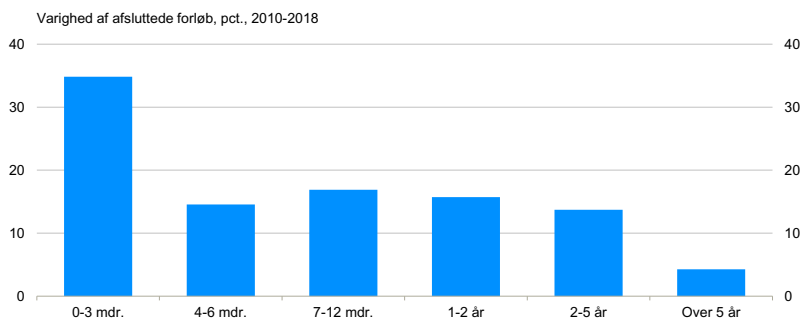
Fuldtidsbeskæftigede	2010	2019	Ændring, pct.
Hele landet	27.242	77.373	184
RAR Hovedstaden	10.941	36.574	234
RAR Sydjylland	3.784	9.624	154
RAR Østjylland	3.605	9.433	162
RAR Nordjylland	1.949	5.240	169
RAR Vestjylland	1.894	4.591	142
RAR Sjælland	1.817	4.890	169
RAR Fyn	1.346	3.441	156
RAR Bornholm	52	191	267
Uoplyst	1.854	3.392	83

Anm.: Personer med opholdsgrundlag til erhverv for EU-borgere samt 3. lands borgere.

Kilde: Jobindsats.dk.

Udlændinge fra tredjelande, der kommer til Danmark via beløbsordningen, fast track-ordningen og positivlisten, bliver kun i landet i relativt kort tid. Mere end en tredjedel af opholdene var højst tre måneder, og halvdelen er her mindre end 6 måneder jf. figur 10.

Figur 10 Mere end halvdelen af beskæftigede på beløbsordningen er her mindre end 6 måneder

Anm.: Inkluderer kun de 23.700 forløb, som var afsluttet pr. december 2018.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Den relativt store andel af korte ophold viser, at ordningerne er fleksible, og at de giver virksomhederne mulighed for eksempelvis at hente ekspertise ind på relativt korte ophold. Det er positivt, at medarbejdere har mulighed for at arbejde sammen på tværs af afdelinger i forskellige lande.

Den store andel korte forløb betyder også, at der potentielt er store gevinster at hente, hvis medarbejdere fra tredjelanderne bliver i Danmark i længere tid. Hvis for eksempel de udenlandske medarbejdere bliver i Danmark blot én måned mere, vil det styrke de offentlige finanser med ca. 200 mio. kr.

Udlændinge, som arbejder på det danske arbejdsmarked, er dækket af overenskomster i næsten lige så høj grad som danskere. På DA-området, som dækker halvdelen af medarbejdere i den private sektor, er 87 pct. af alle lønmodtagere dækket af en overenskomst og 85 pct. af alle udenlandske statsborgere, jf. tabel 7.

Tabel 7 Udlændinge er typisk OK-dækkede

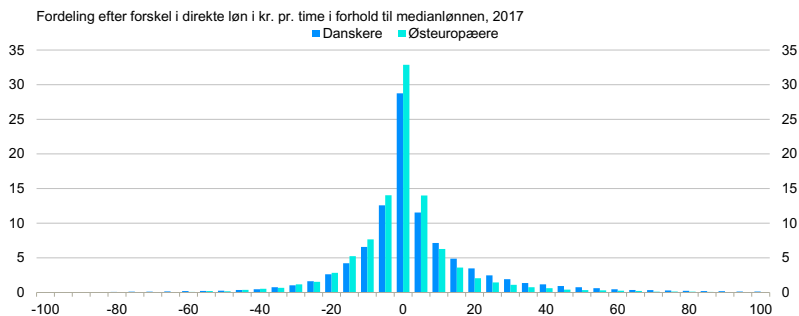
Skøn for andel lønmodtagere med overenskomst, 2015	Alle, pct.	Udlændinge, pct.
Privat sektor	74	67
- Heraf DA	87	85
Offentlig sektor	100	100
Hele arbejdsmarkedet	83	74

Anm.: Opgørelsen er eksklusiv de udlændinge, der arbejder i en udenlandsk virksomhed i Danmark (RUT). Opdelingen af udlændinge er på baggrund af statsborgerskab. Opgørelsen er i fuldtidsbeskæftigede.

Kilde: Specialkørsel fra Danmarks Statistik, specialkørsel fra STAR, DA, Eurostat, GLS-A og egne beregninger.

Danskere og østeuropæere, som arbejder på virksomheder, der er organiseret på DA-området, får samme løn for samme arbejde. De fleste danskere og østeuropæere, der arbejder på den samme virksomhed, i den samme arbejdsfunktion, er i den samme aldersgruppe og arbejder på den samme overenskomst, får en løn, der ligger på eller tæt på medianlønnen for gruppen. Nogle tjener mere, mens andre tjener mindre. Det gør sig gældende for både danskere og for østeuropæere, jf. figur 11.

Figur 11 Danskere og østeuropæere får samme løn for samme arbejde

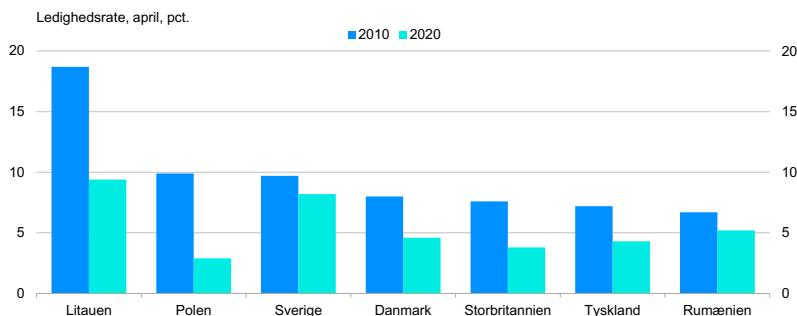
Anm.: Opgørelsen indeholder 159.368 personer med dansk statsborgerskab og 26.160 personer med østeuropæisk statsborgerskab.

Kilde: DA's OverenskomstStatistik 2017 og Danmarks Statistiks befolkningsregister.

7. Udenlandsk arbejdskraft i Europa

Op til Corona-krisen i marts 2020 faldt ledigheden i Danmark og i mange andre europæiske lande. Udviklingen var mest markant i vores nabolande og de lande, hvor vi hidtil har haft lettest ved at tiltrække udenlandske medarbejdere fra såsom Polen og Tyskland, hvor ledigheden var lavere end i Danmark, jf. figur 12.

Figur 12 Lav ledighed i nabolande

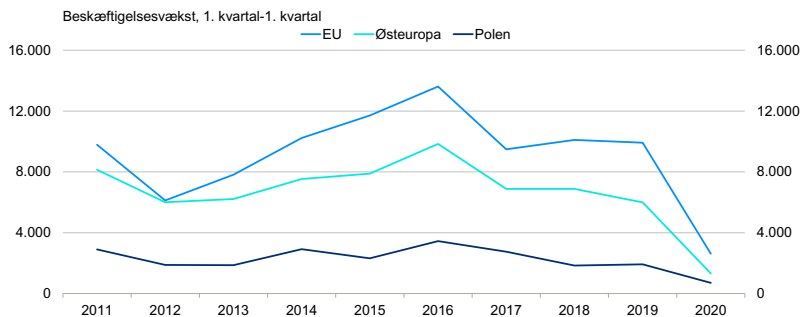

Anm.: Storbritanniens ledighedsrate er fra februar 2020.
Kilde: Eurostat (datakode: ei_lmhr_m)

En række af de lande, hvor Danmark tidligere har kunne tiltrække arbejdskraft fra, har behov for at holde deres egne borgere og tiltrække udenlandsk arbejdskraft fra andre lande.

Det kommer særligt til udtryk, når man ser på beskæftigelsesvæksten fra EU-lande og Østeuropa og Polen i særdeleshed. I periode 2011-2019 er der hvert år kommet 6.000-13.500 flere EU-borgere i beskæftigelse i Danmark. I 2020 er det tal nede på 2.600. Fra Østeuropa er tilgangen faldet fra knap 10.000 i 2016 til 1.300 i 2020. Det er det laveste niveau siden 2011, jf. figur 13.

Figur 13 Rekordlav beskæftigelsesvækst fra EU-lande

Anm.: Figuren viser ændringen i beskæftigelsen siden 1. kvartal året før. "2020" er således forskellen fra 1. kvartal 2019 til 1. kvartal 2020.

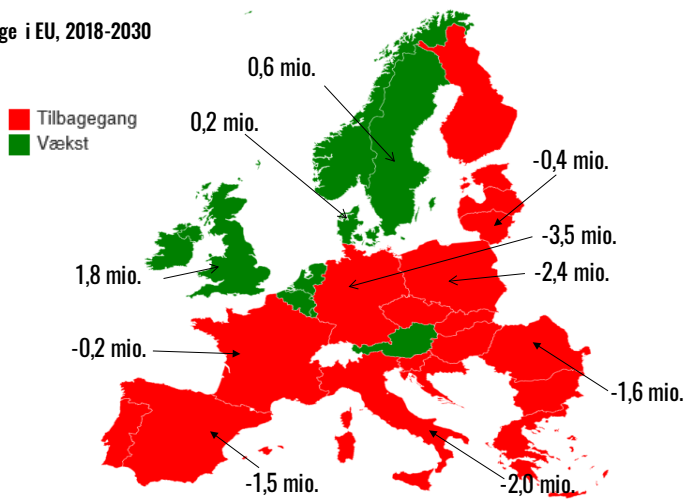
Kilde: Egne beregninger på baggrund af www.jobindsats.dk og Danmarks Statistik, lønmodtagerbeskæftigelsen.

De seneste tal fra marts-april 2020, jf. figur 2, viser, at udviklingen under coronakrisen er accelereret, så antallet af udenlandske medarbejdere nu falder markant.

Flere af de lande, som vi i dag tiltrækker udenlandske medarbejdere fra, vil i de kommende år blive hårdt ramt af en demografisk udvikling, som vil føre til et markant fald af antallet af personer i den erhvervsaktive alder, jf. figur 14.

Figur 14 Der bliver stigende konkurrence om arbejdskraften

15-64-årige i EU, 2018-2030

Kilde: Eurostat, 2015-baserede befolknings forudsigelser (proj_15npms).

Det eneste land med en markant stigende befolkning i den erhvervsaktive alder er Storbritannien, som ikke længere er en del af EU.

Det færre antal personer i den erhvervsaktive alder i EU vil bidrage til, at der i de kommende år vil være en intensiveret konkurrence om arbejdskraften i Europa. Det vil gøre det vanskelige at rekruttere det nødvendige antal medarbejdere til Danmark.

Litteraturliste

Danmarks Statistik (2019), *Indvandrere i Danmark 2019*, København.

Damvad Analytics (2017), *Evaluering af international arbejdskraft*, København.

DEA (2016), *Er højtuddannede indvandrere en god forretning for Danmark?*, København.

Finansministeriet (2018), *Økonomisk Analyse: Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser i 2015*, København.

Finansministeriet (2020), *Økonomisk Analyse: Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser i 2017*, København.

Udlændinge- og integrationsudvalget 2017-18 UUI Alm. del endeligt svar på spørgsmål 725, oktober 2018.

Malchow-Møller, Nikolaj, Jakob R. Munch og Jan Rose Skaksen (2011), *Do Foreign Experts Increase the Productivity of Domestic Firms*, The Institute for the Study of Labour (IZA), Bonn.

Schultz-Nielsen, Marie Louise og Torben Tranæs (2014), *Indvandrere og danskeres nettobidrag til de offentlige kasser*, Rockwool Fondens Forskningsenhed, København.

Skaksen, Jan Rose, Rasmus Højbjerg Jacobsen og Martin Junge (2011), *Højtuddannede indvandreres bidrag til det danske samfund*, Frederiksberg.

Udlændingestyrelsen & Styrelsen for International Rekruttering og Integration (2019), *Tal og fakta på udlændingeområdet 2018*, København.

World Economic Forum (2019), *The Global Competitiveness Report 2019*, Schweiz.

Bilag – Erhvervsordninger for udlændinge uden for EU

Beløbsordningen giver opholdstilladelse til udlændinge, som har fået job med lønindkomst på mindst 436.000 kr. (2020-niveau). Hvis personen uforskyldt mister ansættelsen, har personen 6 måneder til at finde en ny ansættelse efter kriterierne i ordningen, ellers mister personen opholdstilladelse i Danmark.

Landbrugordning giver opholdstilladelse til personer, som har fået tilbud om ansættelse som fodermester eller driftsleder inden for landbruget.

Fasttrackordning giver certificerede virksomheder mulighed for at få opholdstilladelse til medarbejdere med kort varsel.

Ud over certificering af virksomheden skal personer på fasttrack-ordningen leve op til 1 af 4 krav: 1) kravene i beløbsordningen, 2) arbejde som forsker, 3) korttidsophold på op til tre måneder på et år eller 4) ansættelse på uddannelsesophold inden for højt kvalificeret niveau.

Ca. 75 pct. er personer i fasttrack-ordningen får opholdstilladelse gennem krav svarende til beløbsordningen.

Øvrigt lønarbejde dækker ophold til beskæftigelse på boreplatform og lignende samt særlige individuelle kvalifikationer, som omfatter opholdstilladelser, hvor ansøgers kvalifikationer er tæt knyttet til stillingen, bl.a. idrætsudøvere, trænere, musikere, artister samt specialiserede kokke.

Forskere har særlig adgang til opholdstilladelse i Danmark, både på universiteter og i tilknytning til virksomheder.

Positivlisten for højudannede giver opholdstilladelse til personer, som har tilbud om ansættelse inden for stillingsbetegnelser, hvor der er mangel på arbejdskraft.

Kriterierne for stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft fastlægges efter Beskæftigelsesministeriets halvårslige arbejdsmarkedsbalance. Der gælder et minimumsuddannelseskra­v som professionsbachelor til stillinger på positivlisten.

Positivlisten for faglærte giver opholdstilladelse til personer, som har tilbud om ansættelse inden for faglærte stillingsbetegnelser, hvor der er mangel på arbejdskraft. Listen trådte i kraft 1. juli 2020.

Kriterierne for stillingsbetegnelser med mangel på arbejdskraft fastlægges efter Beskæftigelsesministeriets halvårslige arbejdsmarkedsbalance. Der er ikke et minimumsuddannelseskra­v, men de stillingsbetegnelser, der har mulighed for at komme på positivlisten, er fastlagt på forhånd.

For den enkelte virksomhed er det en forudsætning, at man lever op til det måltal virksomheden har i praktikplads-AUB.

Etableringskort giver en toårig opholdstilladelse med ret til at tage beskæftigelse for udlændinge, som har afsluttet en dansk kandidat- eller ph.d.-grad.

I forbindelse med finanslovsaftalen for 2020 blev etableringskortordningen udvidet til også at omfatte personer med bacheloruddannelse og ordningen blev forlænget med et år under forudsætning af, at ansættelsen er relevant i forhold til den afsluttede uddannelse.

Medfølgende familie giver adgang til udlændinge, som har fået opholdstilladelse gennem erhvervsordningerne (for samme periode).

Trainee giver opholdstilladelse til personer, som arbejder som trainee i en virksomhed i Danmark i en kortere periode med det formål at uddanne sig.

Startup Denmark giver opholdstilladelse til iværksættere, som ønsker at drive selvstændig virksomhed i Danmark.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Vester Voldgade 113

1552 København V

Tlf. 33 38 90 00

da@da.dk

da.dk